

Datum
2020-10-29
Adress

Yttrande

Diarienummer
SBN-2020-441

Till
Kommunfullmäktige

Yttrande över Motion av Stefana Hoti (MP) om biologisk mångfald i grönområden och vattenmiljöer STK-2020-651

Stadsbyggnadsnämnden har beslutat att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Stefana Hoti (MP) har i motion till kommunfullmäktige yrkat att stadens nämnder ska ges i uppdrag att genomföra åtgärder för att öka den biologiska mångfalden i staden, däribland omvandla hårdgjorda ytor till grönytor, skapa sammanhängande korridorer av artrik grönska, öka artrikedomen vid stadens egna fastigheter och föreslå en modell för att öka incitamentet för detsamma hos privata fastighetsägare, samt att utreda och föreslå fler naturreservat på land och till havs. Stadsbyggnadsnämnden instämmer i att breda satsningar för den biologiska mångfalden behövs, och att arbetet som pågår i de olika nämnderna bör fortgå.

Yttrande

Stefana Hoti (MP) har i motion till kommunfullmäktige yrkat att stadens nämnder ska ges i uppdrag att öka den biologiska mångfalden genom en rad åtgärder.

Utarmningen av den biologiska mångfalden, alltså minskningen av antalet arter och ekosystem, är en av världens mest akuta kriser. Utdöendetakten ökar och enligt en omfattande rapport från FN (2019) riskerar upp till en miljon arter runt om i världen att försvinna – många redan inom det närmaste årtiondet.

Den biologiska mångfalden i Sverige följs bland annat upp i rödlistan som släpps vart 5:e år. I 2020 års rödlista är 2249 (10 %) av de bedömda arterna klassade som hotade, vilket är en ökning jämfört med rödlistan från 2015 då 9 % bedömdes som hotade. Många arter har dessutom flyttats till högre hotkategorier. Ett antal orsaker till detta pekas ut, däribland upphörd hävd och låg andel skyddad natur i södra Sverige.

Arbetet med att aktualisera Malmö stads naturvårdsplan pågår, och i samband med detta inventerades under 2017-2018 dess utpekade områden. Av de inventerade områdena hade drygt 80 % ungefär samma naturvärden år 2018 som 2012 när gällande plan kom, medan

drygt 16 % hade fått sämre naturvärden. Flera av de utpekade områdena hade helt eller delvis exploaterats.

Läget är alltså kritiskt även i Sverige och Malmö, och genom de ekosystemtjänster som den biologiska mångfalden bidrar med, såsom pollinering av grödor, rening av vatten och klimatanpassning påverkar denna utarmning även Malmös välfärd.

Vidare har Malmö genom globala och nationella mål, såsom Agenda 2030 och flera av Sveriges nationella miljömål, åtagit sig att arbeta för ökad biologisk mångfald.

Stadsbyggnadsnämnden instämmer därför i att breda satsningar för den biologiska mångfalden behövs, och att arbetet som pågår i de olika nämnderna bör fortgå.

Motionärens förslag

Att uppdra åt stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden att föreslå en modell för att öka incitamentet för mer artrik grönska hos privata fastighetsägare.

I Malmö ska det vara lätt att göra rätt och det är av stor vikt att alla invånare blir delaktiga i arbetet med ökad biologisk mångfald. Det pågår därför diskussioner om förslag för att uppmuntra privata fastighetsägare till ökad biologisk mångfald på deras grönytor. Exempel som diskuterats är att skapa visningsträdgårdar i Slottsträdgården, hålla guidningar och utveckla digitala verktyg för att inspirera till mer biologisk mångfald. Dock finns inga beslut om dessa åtgärder, och ett eventuellt genomförande av åtgärderna kan komma att ligga på flera olika förvaltningar.

Grönytefaktorn är ett annat verktyg som används redan idag i detaljplaner för stadsbebyggelse. Nu har det börjat föras in i detaljplaner även för verksamhetsområden, vilket kan få en positiv effekt på stadens ekosystemtjänster. För att verktyget ska kunna användas för att öka den biologiska mångfalden behöver det dock utvecklas eller en strategi för artrikare grönska kopplas till det. Viktigare blir istället andra verktyg, så som att värna befintlig naturmark, reglera bebyggelsegraden, andelen hårdgjord yta inom fastigheterna och storleken på gårdarna, samt att ge ut bra informationsmaterial om biologisk mångfald i staden till byggherrarna i ett tidigt skede.

Att uppdra åt samtliga nämnder att öka andelen ekologiska livsmedel och miljömärkta produkter som köps in.

Malmö stad gör i första hand inköp via e-handelssystemet Ekot. I systemet anges att stadens förvaltningar i första hand ska välja miljömärkt och etiskt certifierade varor. Vilken målprocent som ska uppnås här beslutas dock av kommunstyrelsen.

Att uppdra åt tekniska nämnden att utreda och föreslå fler naturreservat, samt att undersöka hur delar av Öresund kan skyddas som naturreservat.

Ansvar för att utreda och föreslå fler naturreservat ligger hos Stadsbyggnadsnämnden. Detta sker naturligtvis i samarbete med tekniska nämnden och miljönämnden.

Översiktsplanen (2018) anger att områden med höga naturvärden ska skyddas och bevaras genom formella skydd så som naturreservat. I dagsläget finns tre kommunala naturreservat i Malmö, samt ett statligt som ligger delvis i Malmö, delvis i Vellinge kommun. Dessa skyddar tillsammans en stor del av Malmös obebyggda kuststräcka på både land och i vatten. Det senaste, Klagshamnsudden, inrättades förra året. I nuläget finns det inga pågående processer om inrättande av ytterligare naturreservat på land, men frågan om framtida reservat utreds i arbetet med framtagandet av den nya naturvårdsplanen.

Frågan om ett långsiktigt hållbart brukande av havsområdena har lyfts i översiktsplanen (2018) och Handlingsplanen för Malmö som framtidens kuststad (2019) i form av instiftande av ett biosfärområde för Öresund eller liknande. Ett biosfärområde kan innefatta skyddade områden, men utnämningen innebär inget juridiskt skydd i sig. Staden utförde inventeringar av Malmös grundområden under 2019, med förslag till nya möjliga marina skyddsområden. Regeringen har dock under sommaren gett i uppdrag åt Länsstyrelsen i Skåne att utreda förutsättningarna för ett marint områdesskydd i Öresund, och där i även föra dialog med danska myndigheter. Ett sådant statligt skyddsområde har potential att få större effekt än ett kommunalt skydd, men för att det ska kunna gå igenom krävs att berörda kommuner tar en aktiv roll i arbetsgrupperna. Detta gäller särskilt Malmö som genom sitt stora markinnehav är en viktig aktör i Öresund.

Övriga förslag besvaras av nämnderna de riktar sig till.

Stadsbyggnadsnämnden föreslår att kommunfullmäktige, med ovanstående, ska anse motionen besvarad.

ordförande

.....
Sofia Hedén (S)
.....

sekreterare

.....
Kristina Andersson
.....

Reservation

Mårten Espmarker (MP) med instämmande av Jens Kindt (MP) lämnar in en reservation, bilaga § 324a.